

Valon aineen toimikunnan ensim. vuosikertomus 1903

I.

Valon aineen esihistoria.

Koska nyt sen teosofisluentojen kirjallisuutta hankkivan ja levittävän toimikunnan — jonka tiedotte on ollut olemassa ja toiminnassa noin 15 kuukautta — koska sen ensimmäinen vuosikertomus tullessaan tässä esittämää, lienee paikalltaan luoda lyhyt silmäys sen esihistoriaan, ennenkuin kerromme sen syynystä ja toiminnasta. Ja tätä varten menemme muutamia vuosia taaksepäin ajassa.

Vapaamman henkisen ja uskonnollisen elämän aamurastuksen na Suomessa voipi pitää Teosofian kirjaston avaamista Helsingissä toimikunnan 1 p:nä 1897. Vaikka silloin vielä ei ollut suomenkielistä teosofisluentojen kirjallisuutta kääntäen suomalaiselle yleisölle, keskusteltiin kuitenkin innolla semmoisten kirjallisuuden tarpeellisuudesta, siinä paheissa ruotsinkielisten teosofien piirissä, joka säännöllisesti kokoontui kirjastohuoneessa.

Ensimmäiset suomenkieliset teosofiset julkaisut — lukunumrot olivat muutamia artikkeleita Tähtitieteessä, Uudessa Kuvalehdessä y. m. — olivat sitten 4 sivua suuruisen lentokirjaneen syksyllä v. 97, nimeltä "Ihmisen, miksi ihmet?" josta esitettiin reinkarnationin ja karmaan laakirjaneen suomennos "Johdanto teosofiaan" syksyllä v. 99, jota vielä tähän saakka on ollut saatavissa.

Mutta teosofia oli yhä vielä suomalaiselle yleisölle täysin tuntematon nimi, vaikka sen oppoja ja aatteita eräältä toiselta taholta ruvettiin kausalle esittämään. Ennen saa unohtaa sitä jaloa työtä, jota anteloverimme Matti Kurikka suoritti Suomessa, ennenkuin hän lähti muualla ihanteitaan toteuttamaan. Hän tosin ei käyttänyt teosofian nimeä, mutta kun lukee hänen teoksiaan — "Ullapalle", "Ihmiskunnan pelastus", "Moses vai Jesus?" y. m. — huomaa heti, miksi kengän laapu hän on — ja hänen kirjoituksensa ovat niin muodoin olleet tälle raivaajalle teosofian suurille aatteille.

Vasta uusi vuosisata vei purtemme valjemmille vesille. Vuonna 1901 tehtiin rohkea yritys, kun perustettiin "Uusi Aika" niminen lehti. Tämä viikkolehti ei elänyt kauan, mutta se teki tehtävänsä: se sai teosofian nimen tunnetuksi laajoissa piireissä. Allekirjoittaneen osanämääränä, kun hän siihen ryhtyi, oli tiettyä teosofisten aatteiden levittämiseen, mutta koska hän ei yksin olisi uskaltanut hankkeeseen ryhtyä, on tässä kiitollisuudella mainittava toisen toverimme Jean Bolotin nimi, jonka harrastuksesta "Uusi Aika" varsinaisesti syntyi.

Kokouksen anttoivat hänessä olivat toimittajia, tullee myöskin ansaitta kiitos. Kun "Uudessa Aikassa" ilmestyneet teosofiset kirjeet olivat jääneet kesken, päätti allekirjoittanut muutamain lukijain kehoituksesta julkaista ne kokonaisuudessaan kirjana.

Tämä näytti myös uhkarohkealta yrityksestä, koska kirjalle ei saatu kustantajia. Kuitenkin painettiin se tekijän kustannuksella ja ilmestyi joulukuun v. 1901 nimellä "Valoa kohti". Sen ilmestymisen ei ollut aikooista. Tietä oli siksi paljon raivattu, että kirjan meheritys oli tullut viime joulukuun ilmestyi toinen painos.

Kirjan levittämiseen vaikutti suuresti prolestaan eräs toinenkin seikka, joka sinänsä on yhtä tärkeä puoli teosofisesta työstämme. Aatteverimme V. Palomaa, jonka huomio oli kiinnittynyt "Uudessa Aikassa" teosofisiin kirjoitelmiin ja joka kerran syksyllä v. 1901 ottamaan larnä eräissä allekirjoit-

Kansan pitämässä suomenkielisessä esillä Yrjönselän 21:ssä oli
ruvennut lukemaan teosofista kirjallisuutta, jota hän lainaili teosofista kirjasto-
lta, alkoi samana iltana v. 1901, allekirjottaneen matkustettua Ruotoon, josta
niitä teosofisluokkia kelpotajaisia esitelmää tässä Vuorossa, joita tähän päivään
saakka on jatkuvasti pidetty joka pyhäpäivä-aamu klo 9. Hän, veli Palomaa, on
siis harkinnut perustuksen sille tärkeälle työlle, jonka menestyksestä suuresti on
riippunut ja yhä riippuu kirjallisuuden levittäminen. Meidän ei sori häntä
tässä sanoilla kiittä, sillä hän on yksi niistä aatteemme pyrkivästä, jotka eivät itsel-
leen pyydä kiitosta, mutta joiden sydämen toivo on, että kansan innostus aivan
kärpäsi suureksi ja määräväksi.

Näiden luentojen aiheuttamana syntyi Valon airut.

II.

Valon airuen synty.

"Kansan syvät rivit ovat ruvenneet karkkaamaan parempaa kirjalli-
suutta kuin mitä sille vallassaolijat tähän asti ovat antaneet."

Näillä sanoilla alkoi toimikuntamme pöytäkirja ja jatkoa sitten,
kertoen Valon airuen syntyä:

"26 p:nä lokakuuta v. 1902 toimittaja V. Palomaa luennossa Pöytä-
kirjan työssä yhdistyksellä luennossa olivat herrat G. Soldanin kehottuksesta valitsivat kes-
kuudesta toimikunnan tiiteellisen siveellisen kirjallisuuden aikansaamista ver-
teu. Toimikuntaan tuli valituksi seuraavat viisi henkilöä: G. Soldan, V. Palomaa,
A. Raltonen, F. Sippola ja S. Sampo. Sittemmin liittyivät vapaaehtoisesti toimikuntaan
- G. Soldania sitä erottua - seuraavat henkilöt: O. Reinikainen, K. O. Henriksson ja
Pekka Ervast.

Tämä oli Valon airuen synty. Se oli silloin vielä ilman nimeä, niin, sille ei
ollut silloin vielä mitään. Se ei tieltänyt muuta kuin että suomenkielistä teoso-
fisten kirjallisuutta oli saatava aikaan. Tätä varten kehitettiin tarjottu: 1) kirj-
kirjotus ja 2) rahojen sen julkaisemiseen. Kolmas kysymys oli vielä, kenen nimes-
sä kustannettaisiin, mutta se ratkaistiin siten, että kirja kustannetaan tekijän edes-
vartuulla. Asia on sittemmin muodostunut siksi, että allekirjottanut on tullut ni-
melliseksi kustantajaksi ja laillisiksi vastaajaksi ja että toimikunnan jäsenet ovat
toimineet hänen johtajinaan.

Ensimmäinen kysymys - kirjallisuudesta - ratkaistiin siten, että pyy-
dettiin allekirjottanutta kirjottamaan "pienempi teos, jossa esittäisi joitakin piir-
teitä teosofisesta maailmankatsomuksesta käyttämällä teosofia nimityksiä", kuten
sanaat kuuluvat pöytäkirjassa. Mutta toinen kysymys rahasta oli vaikeampi rat-
kaista. Silloin tuli apu silloaan aikaan. Tästä kertoo pöytäkirjassamme seuraavasti:

"23 p:nä marraskuuta 1902 piti toimikunta kokouksen P.T.Y.lli, jossa es-
nast ilmoitti, että kenraali C. R. Sederholm oli luennut hänelle, että toimikunta
saisi lahjaksi painosta valmiina, hänen pian ilmestyvänsä teoksensa "Omantunnon
uskonto" painos (1000 kpl.), jonka suomenkokoisen nimikään lahjaksi oli toimittanut
Martti Humu. Levittämällä ja myymällä mainittua teosta saisi toimikunta pöytä-
kirjaston vastaisen kirjallisuuden kustantajalle. Toimikunta piti Ervastille
toimeksi kiittää kenraalia ja Martti Humua aloista lahjoitustaan."

Maaliskuussa 1903 Sederholm jätti fyysillisen ruumiinsa, mutta hänen vii-
asiaa pidettiin Suomen arvossa. Hän, Sederholm, tärki sen aineellisen perus-
kiven, jolle me olemme voineet rakentaa.

Tämä oli Valon airuen synty ja tämän perästä alkoi sen varsinainen toi-
minna.

III.

Valon airuen toiminta v. 1903.

a) Toimikunnan jäsenet.

Niistä seitsemästä henkilöstä, jotka toimikuntaan alussa kuuluivat, valit-
tiin puheenjohtajaksi Otso Reinikainen, rahaston ja varastonhoitajaksi F. Sippola sekä
pöytäkirjuriiksi Pekka Ervast. Ensimmäisi, asiamme lämpimästi harrastavana puheen-
johtajamme emme kumminkaan lausan saaneet pitää; 11 p:nä maaliskuuta 1903
pidettyssä kokouksessa Otso Reinikainen ilmoitti tähtävänsä matkustaa Amerikkaan. Hän
nsä sijajansa valittiin puheenjohtajaksi S. Sampo ja varapuheenjohtajaksi A. Aaltonen
seksi ruudoksi toimikunnan jäseneksi Martti Humu. Saman ensimäinen rahaston-
hoitajamme F. Sippola, uhrautuaan aivallemme paljon aikaa ja työtä, jotta me
jät lähtevänsä hänein kaukaiseen Länteen. Viime kokous, johon hän otti osaa,
pidettiin toukok. 17 p:nä 1903. Samassa kokouksessa valittiin toinen kunnan ruudoksi
jäseneksi F. S. Johansson, josta myös samalla tehtiin uusi rahaston ja varas-
tostajamme K. O. Henriksson tähtävänsä ainakin toistaiseksi luopua jäsenyydestä
tään; hänen sijajansa valittiin ruudoksi jäseneksi Antti Tallanen 18 p:nä.

3) kirjuriin viittaa on, paitsi allekirjottanut, koettanut v. v. kirjuri Martti Salonen, nimittäin
 Toukok. 31 p. et. elokuun 16 p. asti 1903.

b) Toimikunnan kokoukset.
 Toimikunnan kokouksella on ollut aivan yleistä, usein parhain osin leikkimielinen luoma. Niin
 loivalla kokouksella toisen, milloin toisen jäsenen koki, ja on tämä meidän yhteistyömme ol-
 lut meillä suuressa mielen virkeydellä ja ilon läheisellä.

Kokoukseen on pidetty ensi 1902 vuoden loppukuukausina 4 ja sitten vuonna 1903 23 eli yh-
 teensä 27 kokousta, keskimäärin 2 kokousta kuukaudessa.

c) Toimikunnan nimi.
 6 p:nä kokouksessa 1903 päätettiin toimikunnan kokouksessa annettiin yritys koulomme nimen
 "Valon aivot". Oudolta tuntuneen, että on olemaan nimi, vaikka minä sanoakseni ole nimen tä-
 män nimen tulkinta näkyväisessä maailmassa: emme mistään mitään seuraa, hoidamme ainoastaan
 rakka ja kirjuri, jotka eivät ole kenenkään omia, vaan joita pidämme jonkinlaisena kansallisen
 suhteena, jollain ovat nimellisesti allekirjottaneet. Mutta meillä on nimi sentään, että meidän
 työmme edustaa sitä työtä, jota saamattomalla innolla tehdään näkyväisessä maailmassa,
 ja sentään, että toimomme ja elvämme sitä aikaa, jolloin meilläkin Suomessa on laaja, vauras
 tuomittuun seura, joka asiainamme harrastaa.

Valon aivojen tarkoitus esitettiin seuraavilla sanoilla ensimmäisessä kiertokirjeessämme:
 "Valon aivojen tarkoituksena on lähinnä suomenkielisen kirjallisuuden levittäminen,
 joka voipi korvata suomen kansaa siitä "hankkeista" hoidosta, jonka valdassa se vietti on,
 sen tarkoituksena on helpottaa suomen ja halpaa kintaisen kirjallisuuden avulla kertoa kansalle
 mita ihmiskunnan suurimmat neuvot ovat elämästä tietäneet, mita he ovat sanoneet eli
 saavuttaneet ja onnen saavuttamisesta ja mita he ovat paljastaneet elämän ja kuoleman
 salaisuudesta."

d) Valon aivojen kirjallisuus.
 Valon aivojen vaaleissa sanottiin, että "kansan oivot eivät ole saavuttaneet kai-
 paamaan parempaa kirjallisuutta" ja tätä väitöstä ei ole kumonnut meidän vuoden kokemus.
 Kansa on osottanut sitä suuren halua tutustua mekäläiseen kirjallisuuteen, että meidän
 asomme kalliina velvollisuutenamme jatkaa työtämme aloitettuun suuntaan.

Kun kuraali Sederholm lahjoitti toimikunnalle 1015 kappaletta "Omantunnon vo-
 koita" ei hän eika allekirjottanut osannut avustaa, että kahdessa viikossa ja myyjäisiin
 kirjuri 700 kappaletta. Tämä odottamaton tapa tuli tosin, että kahdessa viikossa ja myyjäisiin
 nan jäsenissä. Sederholmkin ihastui ja lupasi lahjoittaa toisen painoksen samaa kirjuri Valon
 aivoille, jota aikoo kumonnikin luoksa hänet esti. Sitten saatiin hän eika lahjoittaa meille
 "Omantunnon uskonon" ruotsalaisen painoksen ja kortit alkavat tulla en vaurastukin, 500 kpl,
 joka kirja valmistui painosta, jota lahjoittajan luoksa.
 Hän oli nyt, kun yritys koulomme näin hyvillä tunteilla oli alkanut, kun kirjuri "2
 sena valmiina Peltti korosti taas "Ulkonnuksi" ja pienä sille oli painettu
 2,000 kappaletta. Edellisen kirjan kysä meillä vaikutti, että paikka määrättiin 2,000 kpl.
 toisen kerta useampia kausissa, ennenkuin painoylikallista korostettiin kirjuri, ja sille as-
 jalle eika toimikunnan mielissä synkestä ja huolehtuneena se ajatteli tulevina, mita
 ilmestyä kirjakauppaan, oli uhrata ja elämästä ja katonnut tavanalla ja iloisten toivoitten ac-
 kinko lämmitti meidän.

Nyt seuraaviin valokuvien järjestyksessä julkaisun julkaisun ja iloisten toivoitten ac-
 C. P:n edellimmäin ruotsalainen teos, V. julkaisun julkaisun ja iloisten toivoitten ac-

Nyt seuraaviin valokuvien järjestyksessä julkaisun julkaisun ja iloisten toivoitten ac-
 C. P:n edellimmäin ruotsalainen teos "Kortit alkavat tulla en vaurastukin". Ensiksi ilmestyi
 tunnon uskonon" toinen painos. Syyskuussa valmistui "Kun usko petti" niminen pieni
 kirjuri ja lokakuussa suomennos englanninkielestä nimeltä "Suonteen korvatus" ki-
 juri ja "Maarichja" alennatulla hinnalla (2. painos) oli myytykseen 500 kpl. Peltti Ervastian
 julkaisun valmistui vihdoin toinen painos "Valon kotti" nimisestä kirjuri, jota
 painon julkaisun v. 1903 olevat toinen painos "Valon kotti" nimisestä kirjuri, jota
 edellä ja mainittain, että "Omantunnon uskonon" oli kahden ensimmäisen viik-
 kona levitetty 700 kpl. Kaikkien Valon aivojen kirjuri leviämisen v. 1903 näkyv seuraa.

Painos	Nimi	Kpl.	Vaurastus	Sis. levitetty
			3/10 1903	v. 1903
1/10	Omant. usk. 1. pain.	1015	1273	1961
2/10	" 2. "	2019		
20/10	Ulkonnuksi ja elv.	2011	781	1230
2/11	Kortit alkavat	515	318	197
13/11	Kun usko petti	2040	1418	622
4/12	Suonteen korv.	3080	2583	417
20/12	Valon kotti	1012	758	254
Yhteensä		11,612	7,068	4,544

Valon aivojen kirjuri on siis vuoden
 kokouksen levitetty yhteensä 4,544 kpl.
 Näistä on oiten levitetty "Omantunnon vo-
 koita" (176) kpl.) ja "Ulkonnuksi" ja elämästä"
 (1230), mita oikan korvattua, koska ne
 olivat sarjun ensimmäiset kirjat. Hyvä me-
 nekki on myös ollut "Valon kotti" kirjuri,
 jota muutamassa päivässä levitettiin 254
 kpl., mita siihen on syytä se, että kirja

oli ennestään tunnettu. Tämä kyllä "Suonteen korvatus" niminen suomennos on
 mennyt huonosti kaupaksi, vaikka se epäilemättä on arvokas kirja meidän kirjalli-
 suuteemme. Siihen on eika vaikuttanut se syykä, että kirja samaan aikaan ilmest-
 tyi K. E. Holmin kustannuksella nimeltä "Ajatus koulun kehittämiseksi". Toivomme, että
 vielä tullaan huomaamaan, mita risuttoriksi ja opettavainen kirja se on.

e) Valon aivojen luennot.
 Toimikunta ei ole rajoittanut toimiaan ainoastaan kirjallisuuden levittämise-
 seen. Elokuun 30 p:nä pidetty kokouksen pöytäkirjassa on seuraava pykälä:
 "Koska on katsottava Valon aivojen harrastamalle aivoille eduksi jos
 tulot Vuorellassa pidetyistä V. Salonnan v. 1903 aloittamista luennosta laukea"

